

Гарафоновна О. І., д.е.н.,
професор кафедри менеджменту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
ogarafonova@kneu.edu.ua

Garafonova Olga
Professor, Doctor of Economic Sciences,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
ogarafonova@kneu.edu.ua

ЗМІНИ: НЕОБХІДНІСТЬ ЧИ ВИМОГА СЬОГОДЕННЮ РОЗВИТКУ КРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА З ЄС

АНОТАЦІЯ. Зміни є дискурсом і економічної, і філософської точок зору. Неможливо говорити про зміни в країні, не чіпаючи при цьому зміни в компаніях. Інноваційні проекти, вихід з кризи — все це є поштовхом до процесу здійснення змін.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: зміни, криза, розвиток, інновації.

CHANGES: A NECESSITY OR A REQUIREMENT PRESENT IN THE COUNTRY OF COOPERATION WITH EU

ABSTRACT. Changes discourse is both economic and philosophical point of view. You can not talk about changes in the country, thus affecting changes in companies. Innovative projects out of the crisis — all this is an impetus to the process of change.

KEY WORDS: change, crisis, development, innovation

Вступ. На сьогодні кризові явища в країні гальмують перехід промислових підприємств на якісно новий рівень розвитку, а також загострюють проблему раціонального використання національних конкурентних переваг вітчизняними товаровиробниками. Для того щоб підприємства стали ефективними, необхідною є орієнтація їх не на вузьку функціональну спеціалізацію, а на диверсифікацію виробництва на основі новітніх технологій, що можливо забезпечити лише за допомогою інтеграційних процесів в управлінській діяльності.

Постановка задачі (мета). Становлення постіндустріального, інформаційного суспільства вносить корінні зміни в економічні системи країн, трансформуючи економічні відносини на всіх рівнях. Основний суб'єкт господарювання — підприємства в умовах швидко змінюваного середовища повинні мати відповідний потенціал готовності до змін, а також сформовану систему управління змінами. Отже, метою є визначення основних підходів до поняття «зміни»

Результати. Складність і багатовекторність впливу зовнішніх чинників зумовлюють необхідність формування такої системи управління, яка б була готова не тільки передбачити нові тенденції, а й відповідно реагувати на них, модернізуючи підходи до керування всіма внутрішніми процесами функціонування підприємства. В сучасній ситуації об'єктивно необхідним є усвідомлення змін як поштовху до постійного розвитку (і в умовах кризи, і за сприятливих обставин), що стає найголовнішою передумовою досягнення майбутніх стратегічних пріоритетів для підприємства.

В умовах динамічного зовнішнього середовища для підтримки стратегічної стійкості перед підприємствами актуалізується необхідність постійного розвитку та здійснення змін, пов'язаних саме з процесами інноваційної діяльності. Стратегічною метою України проголошено її інтеграцію у Європейський Союз. Перспективи такої інтеграції значною мірою залежать від рівня міжнародної конкурентоспроможності країни та компонентів, які її формують, від наявності або відсутності, а також від характеру структурних змін, обумовлених входженням у європейський економічний простір. В умовах стрімкого соціально-економічного розвитку в ХХІ столітті уміння вчасно змінитися стає однією з сучасних і найкритичніших умов ефективного функціонування й розвитку сучасних вітчизняних і закордонних підприємств і компаній.

Саме тому потреба у змінах на закордонних підприємствах виникає так часто, що їх вплив на підприємства не розглядається як виняткове явище, на відміну від вітчизняних підприємств. Перше місце в рейтингу 50 найбільш інноваційних компаній світу займає Apple, всупереч тому, що в першому кварталі 2014 року її частка на ринку смартфонів скоротилася до 18 %. Варто відзначити, що «яблуневий» гігант утримує лідируючі позиції з 2005 року. Керівник корпорації Тім Кук у кінці весни 2013 року пообіцяв, що буде випущено кілька продуктів, здатних змінити правила гри на ринку. І, в принципі, частково дотримав слова — у вересні 2013 року Apple запропонувала відразу дві моделі п'ятого покоління iPhone. Восени 2014 року Apple запропонувала шосте покоління iPhone 6 і iPhone 6 Plus. Однак, на думку експертів, інновації, які були впроваджені в iPhone 5s і бюджетному iPhone 5c, не були якимись надприродними [1].

Зміни, як правило, можуть відбуватися поступово (еволюція) та швидко або радикально (революція). Окрім зазначеного, важливим є впровадження реформ як різновиду змін. Ароморфоз, ідіоадаптація, дегенерація пов'язані із поступовими змінами, що відбуваються на підприємстві. Революційні зміни відбуваються швидко, як правило, ще й спонтанно.

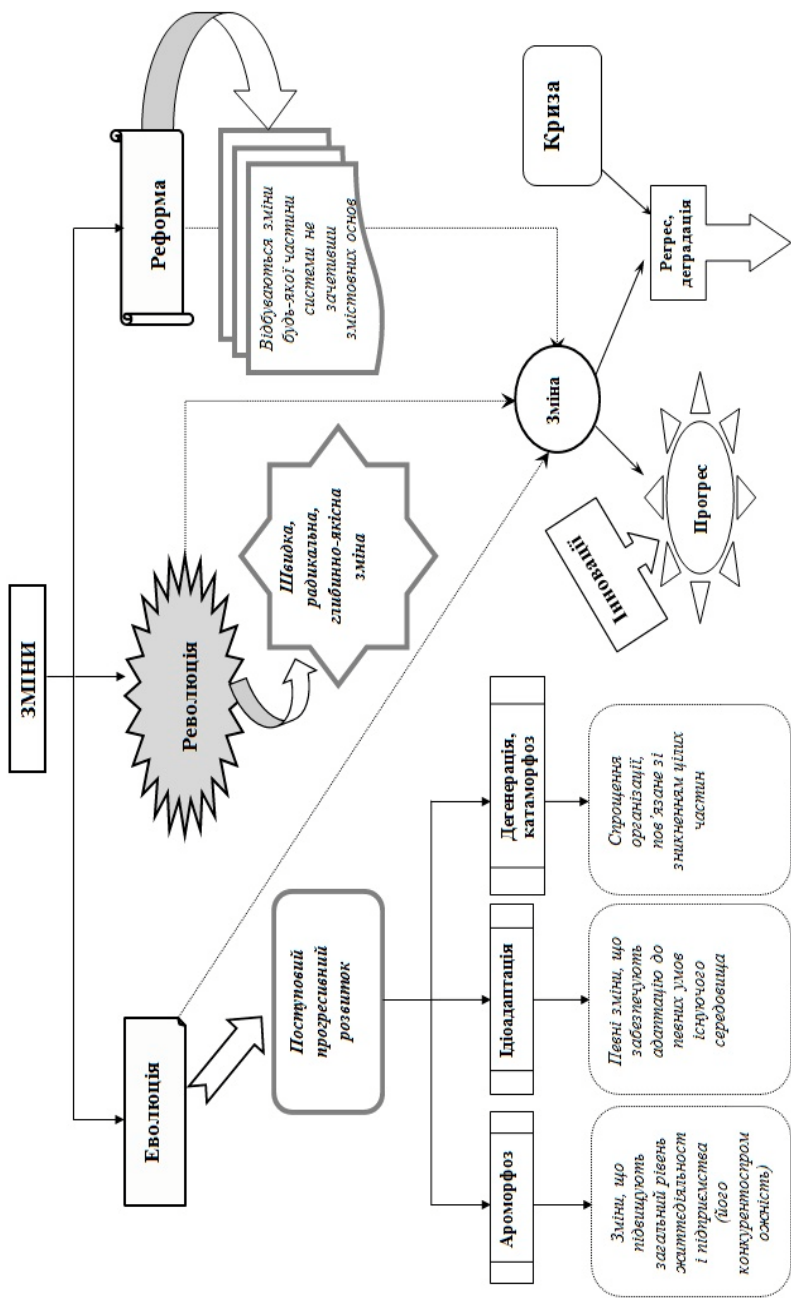

Рис. 1. Підходи до визначення поняття «зміни» [1]

Реформи направлені на зміни, які своїми діями не зачіпляють змістовну частину процесу здійснення змін. Реформа — це є трансформація (процес перетворення) (рис. 1).

Фундаментом для практичного застосування моделей управління змінами є еволюційна та революційна теорії управління змінами. Найпопулярнішими з погляду теорії та практики є модель життєвого циклу організації І. Адизеса і крива зростання бізнесу Л. Грейнера. Криза в компанії, як правило, буде тривати доти, доки не відбудуться відповідні зміни. Зміни, в свою чергу, є поштовхом до подальших дій.

Більшість сучасних концепцій управління та розвитку бізнесу, що викликають зацікавленість науковців і практиків, ґрунтуються на методології постійного покращання бізнес-процесів. До найвідоміших із них належать: концепція ощадливого виробництва, теорія обмежень Е. Голдрата, методологія «шість сигм». Усі названі підходи за своєю ідеологією повністю відповідають принципам сучасного менеджменту якості і можуть вважатись варіантами прикладного застосування ідей TQM у рамках окремих компаній [2].

Спонукають до рішучих змін й інновації, які є основою прогресу і пов'язані з реалізацією новітніх ідей. Головним критерієм визначення інноваційності підприємств виступають нові розробки, які мають найбільший вплив на галузь впровадження, а також культуру людських взаємовідносин. В умовах динамічного зовнішнього середовища забезпечення стратегічної гнучкості потребує від підприємств постійного розвитку, основою якого виступають зміни, пов'язані з інноваційною діяльністю. Останніми роками розвиток промислового потенціалу країни та інноваційна активність вітчизняних підприємств мали спадний характер змін (складено на основі [1–3]).

Висновки. Криза та інновації — були, є та будуть рушійними силами процесу змін на виробничому підприємстві. Але у сучасній вітчизняній економіці існує значна кількість дестабілізуючих чинників, які важко навіть прогнозувати. Проблема полягає в тому, що більшість підприємців не знають чинників виникнення кризи на підприємстві та не проводять своєчасної комплексної діагностики стану підприємства сучасними методами, якими, на жаль, більшість компаній, що працюють на вітчизняному ринку, також не володіють. Тому одним із важливих факторів у досягненні позитивних результатів і виходу з кризової ситуації стає визначення причин її настання та її раннього діагностування, адже саме на початкових етапах формування кризового стану

підприємство може подолати негативну тенденцію з мінімальними втратами, водночас доведення кризового становища до запущеного стану коштуватиме компанії значно більших ресурсів і навіть може поставити під питання подальше її існування.

Криза — один з етапів життєвого циклу підприємства, а отже є нормальним явищем для будь-якого підприємства, що зумовлює актуальність пізнання цього явища.

Література

1. *Гарафонов О.І.* Управління змінами: теорія, методологія та практика: Одноосібна монографія. — К.: КНУТД, 2014. — 364с.

2. *Гарафонов О.І.* Основні напрямки оцінки інноваційного розвитку та управління інноваціями на підприємствах [Текст] / Гарафонов О.І. // Науковий журнал «Бізнес Інформ». — 2014. — №3 (434). — С. 100–103.

3. *Гарафонов О.І.* Методологічні основи формування змін на промислових підприємствах та визначення етапу життєвого циклу розвитку підприємства в умовах кризи [Текст] / Гарафонов О.І. // Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». — 2014. — № 4. — Том 3. — С. 77–81

Лазаріашвілі Тамар,
асистент-професор кафедри мікроекономіки
Тбилисский государственный университет
имени Ивана Джавахишвили
Доктор экономических наук
tamar.lazariashvili@tsu.ge

Tamar Lazariashvili
Assistant-Professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Economics and Business,
Microeconomics department, PhD.
tamar.lazariashvili@tsu.ge

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ АГРОБИЗНЕСА В ГРУЗИИ

АБСТРАКТ. В статье проанализирован ресурсный потенциал, существующий в аграрном секторе Грузии. Изучены параметры производства в отраслях растениеводства и животноводства, на основании исследования сделаны заключения о необходимости развития агробизнеса. На основании анализа статистических данных предложены рекомендации развития агробизнеса.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: агробизнес, тенденции агробизнеса, агро-раховование, агропродовольственное производство